

[Hans Rasmussen.]

og forhåbentlig vil kunderne i høj grad kunne medvirke hertil, uden at det skal tage retning af et almindeligt angiveri.

Fra de erhvervsdrivendes side har man navnlig peget på 2 problemer, hvad angår prisstoploven og loven om indseende med priser. Her har man været meget utilfreds med, at det var kostprisen, der var lagt til grund for prisansættelsen, hvorimod man fandt, at for at dansk erhvervsliv ikke skulle begynde en spekulation ved at eksportere billigt indkøbte lagre i tilfælde, hvor verdensmarkedets priser er stigende, og i stedet indføre nye varer, indkøbt til højere priser, måtte genanskaffelsesprisen kunne lægges til grund. Heri er erhvervslivet blevet imødekommet af handelsministeren, som i forslag til lov om indseende med priser, § 2, stk. 3, giver mulighed herfor. Det er altså et ændringsforslag til lovforslaget, som er tiltrådt af regeringspartierne.

Jeg kunne måske i denne forbindelse spørge den højtærede handelsminister, hvad det vil betyde, hvis varepriserne ved genindkøb var faldet stærkt og man ikke havde taget hensyn hertil i sine udsalgspriser. Skulle kunderne da have refunderet, hvad de i så fald havde givet for meget? På den anden side forstår jeg meget godt, at når man i øjeblikket har et stort sortiment af varer, kan der være en tendens både til stigning og fald, og stort set kan det vel i sig selv indeholde en rimelig balance.

I den henvendelse, der er kommet til udvalget fra Industrirådet, har man udtalt, at det ikke skulle være påkrævet at indføre et nyt kontrolsystem for dansk industris priser, fordi industriens konkurrence på hjemmemarkedet med importerede varer er blevet forstærket gennem den stigende liberalisering, de foretagne toldnedsættelser og den stadig stigende varerigelighed. Her ser vi igen, at når lovgivningen bevæger sig ind på det frie erhvervslivs territorium, er man afvisende og viser tænder, medens man er mere fredsommelig, så lang tid det drejer sig om at tæmme lønmodtagerne på arbejdsmarkedet.

Over for Industrirådets anbringende bør det dog bemærkes, at man ikke generelt kan tale om varerigelighed, som har bevirket, at konkurrencen altid har kunnet

holde prisudsvingene inden for anstændige rammer. I henhold til bemærkningerne fra formandskabet i det økonomiske råd har det frie erhvervsliv — det gælder industrien såvel som handelen — heller ingen grund til at klage, tværtimod har de forøget deres indtægtsmuligheder endnu mere end lønmodtagerne, så selv om man i en vis periode skulle blive udsat for en uønsket kontrol, burde man tage en sådan med oprejst pande i stedet for at hensynke til den sædvanlige klagesang.

Baggrunden for omsætningsforliget og det indgreb, der nu foretages, er netop, at indkomsterne er steget mere end produktionen, og dette har medført, at efterspørgslen efter varer og tjenesteydelser har været større end tilgangen af varer på markedet. Herigennem har det været muligt at beregne sig de højere priser, der har afsat sig i erhvervslivets højere fortjenester.

Oppositionen, venstre og de konservative, har indstillet lovforslaget om indseende med priser til forkastelse med den begrundelse, at der skulle være enighed om en helhedsløsning, som effektivt sikrede mod generelle indkomststigninger. Den opfattelse har oppositionen selvfølgelig lov til at have, men vi er dog bedre tjent med, at regeringen gør et virkeligt forsøg her, end at vi stadig skal blive ved med at kives om, hvilke foranstaltninger der skal bringes i anvendelse, og ikke formår i fællesskab at fremsætte nogle forslag herom. Selv om jeg gerne havde ønsket et bredt flertal for lovforslagene her i tinget, så viser det sig jo, at f. eks. omsætningsforliget kom til at indebære væsentlige mangler, også i erhvervslivets øjne, navnlig på grund af det politiske tovtrækkeri, som særlig det konservative folkeparti indlod sig på.

Sådan som jeg har opfattet pris- og avancelovforslagets formulering, henvender loven sig direkte til erhvervslivet og angiver klare retningslinjer for, hvornår og i hvilket omfang der må foretages prisforhøjelser. I alle sådanne tilfælde skulle det ikke være nødvendigt, at der sker henvendelser til monopoltilsynet. Da loven derudover angiver, hvad der skal forstås ved bruttoavance, vil den næppe medføre, at monopoltilsynet i synderlig grad kommer til at beskæftige sig med fortolkningsspørgsmål. Monopoltilsynets væsentligste arbejde